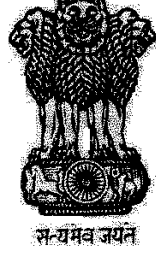

इकत कयेरी ना ँपयोग ढाटे

वार्षिक योजना

२०१५-१६

विस्तार विकास कार्यक्रम

गुजरात सरकार

नर्मदा, जलसंपत्ति, पाणी पुरवठा अने कल्पसर विभाग

सचिवालय, गांधीनगर

डेब्रुआरी-२०१५

નર્મદા, જળ સંપત્તિ, પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર વિભાગ

ગુજરાત સરકાર

પેટા સદર: વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ

1. પ્રસ્તાવના:

પ્રથમ પંચવર્ષિય યોજના દરમ્યાન મોટી સિંચાઈ પરિયોજનાના સિંચાઈ ક્ષેત્રના સંકલિત વિકાસ માટે વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. મોટી અને મધ્યમ સિંચાઈ પરિયોજનાના સિંચાઈ ક્ષેત્રમાં આ કાર્યક્રમનો અમલ કરવા સિંચાઈ અને કૃષિ વિભાગનો સમાવેશ કરતા ચાર વિસ્તાર વિકાસ તંત્રોની ગુજરાતમાં રચના કરવામાં આવી હતી. આ વ્યવસ્થામાં વિસ્તાર વિકાસ નિયામકશ્રીની કચેરી વિસ્તાર વિકાસ કમિશ્નરના નિયંત્રણમાં રહે છે જ્યારે વહિવટી તંત્રને બે ભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યું. (૧) કચેરી મહેકમ તથા (૨) ક્ષેત્રિય મહેકમ. કચેરી મહેકમમાં વહિવટી શાખા, હિસાબી શાખા, તાંત્રિક શાખા, કૃષિ શાખા, આંકડા શાખા વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

આ કાર્યક્રમ હેઠળ આવરી લેવાયેલ મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓમાં ખેતરના ઢાળિયા તથા નીક, જમીન સમતલ કરવી અને આકાર આપવો, જલગ્રસન જમીનનું નવસાધ્યીકરણ, ક્યારી બનાવવી, જળ સહકારી મંડળીઓને સંગીન બનાવવી, સંકલન જાળ ગૂંથણી તથા ખેડૂતોના શિક્ષણ અને તાલીમ માટે સલાહ આપવી, વારાબંધી વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

વર્ષ ૨૦૦૩-૦૪ ના અંત સુધીમાં કેન્દ્રિય પુરસ્કૃત વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમમાં ૩૨ મોટી અને મધ્યમ સિંચાઈ યોજનાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો. એપ્રિલ ૨૦૦૪ થી કેન્દ્ર સરકારે વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમનું પુનઃગઠન કર્યું છે જેમાં રાજ્યની ૩૧ યોજનાઓને પૂરી થયેલ જાહેર કરવામાં આવી છે. કેન્દ્ર સરકારે વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમનું નામ બદલીને “વિસ્તાર વિકાસ અને જળવ્યવસ્થાપન” (સીએડીડબલ્યુએમ) કાર્યક્રમનું રાખ્યું છે.

2. હેતુ અને વ્યુહ રચના:

વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ અંતર્ગતની વાલ્મીનો મુખ્ય હેતુ ખેડૂતોને તથા અધિકારીઓને સિંચાઈ વ્યવસ્થા અંગેની તાલીમ આપવી, સંશોધન સંબંધિત અભ્યાસ, વારાબંધીની મોડલ સ્ટડી અને ઓપરેશન રીસર્ચ પ્રોજેક્ટ છે.

3. ધ્યેયો અને લક્ષ્યાંકો:

નાણાકીય:

વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ માં રૂ. ૯૭૫.૬૦ લાખ ખર્ચવાનું લક્ષ્યાંક છે.

ભૌતિક:

ખેડૂતોને તાલીમ: ૩૯૨૫ નંબર

ખેડૂતોની મંડળીઓની રચના: ૧૦૦ નંબર

4. વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ નો કાર્યક્રમ:

સીએડી: :૧૦: જળ અને જમીન વ્યવસ્થાપન સંસ્થાની સ્થાપના(વાલ્મી)

જળ અને જમીન વ્યવસ્થા માટે વ્યાવસાયિક સંવર્ગ ઉભો કરવા માટે એક તાલીમ કેન્દ્ર જળ અને જમીન વ્યવસ્થાપન સંસ્થા(વાલ્મી)આણંદ નજીક વડોદ પાસે સ્થાપવામાં આવેલ છે. વાલ્મી ગુજરાત વ્યવસ્થાપન સોસાયટી નીચે કામ કરે છે જે સ્વાયત્ત સંસ્થા છે. સચિવશ્રી, નર્મદા જળ સંપત્તિ પાણી પુરવઠા અને કલ્પસર આ સંસ્થાના અધ્યક્ષ છે. મુખ્ય ઇજનેર અને નિયામકશ્રીની વાલ્મી સંસ્થાના સભ્ય સચિવ અને વિવિધ સંબંધિત વિભાગોના સચિવશ્રીઓ આ સંસ્થાના સભ્યો છે. વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ માં વાલ્મીના મહેકમના ખર્ચ માટે રૂ. ૯૭૫.૬૦ લાખની જોગવાઈ રાખવામાં આવે છે. વાલ્મીના મહેકમનો ખર્ચ કેન્દ્રિય સહાયને પાત્ર નથી.

વાલ્મીની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ:

રાજ્યમાં ખેતીની સ્થિતિ સુધારવા માટે જળ અને જમીન વ્યવસ્થાના વિવિધ પાસાઓ અંગે કામગીરી થાય છે. પ્રવૃત્તિઓ નીચે મુજબ છે.

- (૧) અધિકારીઓને તાલીમ
- (૨) કાર્ય શંશોધન અને સંબંધિત અભ્યાસો
- (૩) આરડબલ્યુએસ પધ્ધતિનો નમૂનો
- (૪) કામગીરી અને નિભાવની વાર્ષિક યોજના
- (૫) કામગીરી શંશોધન પરિયોજના
- (૬) ગ્રહણશીલ શંશોધન
- (૭) બિન-સરકારી સંગઠન સાથે જોડાણ
- (૮) વિશ્વ બેંક સહાયિત પરિયોજના માટે ડ્રેનેજ મેન્યુઅલ તૈયાર કરવું

ઉપસંહાર:

વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ ખેતર પરનાં વિકાસનાં કામો છે. આ ઉપરાંત વાલ્મી દ્વારા સારી સિંચાઈ વ્યવસ્થાપન માટે તાલીમ આપવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ માં રૂ. ૯૭૫.૬૦ લાખની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવી છે.

એનેક્ષર-૧
વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૫-૧૬

(રૂ. લાખમાં)

અ.નં	યોજનાનો નંબર (૬ અંકમાં)	વિકાસનું મુખ્ય સદર/પેટા સદર (યોજનાવાર)	અમલ કરનાર સંસ્થા સરકાર/ જાહેર સાહસી/ સ્થાનિક સંસ્થાઓ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ખરેખર ખર્ચ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫		વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ (સુચિત જોગવાઈ)		
					મંજૂર જોગવાઈ	સંભવિત ખર્ચ	ફૂલ	ચાલુ બાબતો	નવી બાબતો
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯
૩૮	૧૧૨૮૦૧	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ વ્યવસ્થા	રાજ્ય સરકાર	૧૨૬૩.૬૭	૧૩૮૬.૭૦	૮૩૧.૭૦	૯૭૫.૬૦	૯૭૫.૬૦	૦.૦૦
		Grand Total		૧૨૬૩.૬૭	૧૩૮૬.૭૦	૮૩૧.૭૦	૯૭૫.૬૦	૯૭૫.૬૦	૦.૦૦

એનેક્ષર-૨

વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬

ભૌતિક લક્ષ્યાંકો અને સિધ્ધિઓ

અ.નં	વિગત	એકમ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ખરેખર સિધ્ધી	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫		વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ લક્ષ્યાંક (સુચિત)	રીમાર્ક્સ
				લક્ષ્યાંક	સંભવિત સિધ્ધી		
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ						
૧	ખેડૂતોની તાલીમ	નંબર	૫૦૦	૧૭૩૦૦	૧૧૫૨૫	૩૯૨૫	
૨	ખેડૂતોની સોસાયટીઓ બનાવવી	નંબર	૧૦૦	૨૩૮	૧૦૦	૧૦૦	

એનેક્ષર-૩
વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬
બાહ્ય સહાયિત યોજનાઓ અંગેનું પત્રક

(રૂ. લાખમાં)

અ.	યોજનાનું નામ, પ્રકાર અને સ્થળ-પ્રોજેક્ટ કોડ અને બાહ્ય નાણાકીય મદદ કરનાર સંસ્થાનું નામ	કામની મંજૂરીની તારીખ/ શરૂ થયાની તારીખ	બાહ્ય સહાય મળવાની છેલ્લી તારીખ (અ) મૂળ (બ) સુધારેલ	અદાજીત કિંમત (અ) મૂળ (બ) સુધારેલ (છેલ્લામાં છેલ્લી)	ફંડનું સ્વરૂપ (અ) રાજ્યનો હિસ્સો (બ) કેન્દ્રિય સહાય (ક) અન્ય સ્ત્રોતો (સંપૂર્ણ વિગત આપવી) (ડ) ફૂલ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ખરેખર થયેલ ખર્ચ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫		વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ સૂચિત જોગવાઈ
						મંજૂર થયેલ જોગવાઈ	સંભવિત ખર્ચ	સૂચિત જોગવાઈ	
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ	-	-	-	મા	મુ	ર	-	-

એનેક્ષર-૪

વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ કેન્દ્રિય પુરસ્કૃત યોજનાઓ

(રૂ. લાખમાં)

અ.નં.	યોજનાનું નામ	સહાયનું સ્વરૂપ		વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪				વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫				વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ સચિત જોગવાઈ		
		કેન્દ્રિય હિસ્સો	રાજ્ય હિસ્સો	છૂટો કરેલ હિસ્સો			કુલ ખરેખર થયેલ ખર્ચ	છૂટો કરેલ હિસ્સો			કુલ સંભવિત ખર્ચ	કેન્દ્રિય હિસ્સો	રાજ્ય હિસ્સો	કુલ
				કેન્દ્રિય હિસ્સો	રાજ્ય હિસ્સો	કુલ		કેન્દ્રિય હિસ્સો	રાજ્ય હિસ્સો	કુલ				
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ	----- મામુર -----												

એનેક્ષર-૫ - એ

આદિજાતિ પેટા યોજના (ટીએસપી)

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૫-૧૬ - નાણાકીય જોગવાઈ : આદિજાતિ પેટા યોજના માટેની દરખાસ્તો

(રૂ. લાખમાં)

અ.નં.	મુખ્ય સદર/પેટા સદર/યોજનાઓ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ટીએસપી હેઠળ થયેલ ખર્ચ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫				વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ (સુચિત)	
			મંજૂર થયેલ જોગવાઈ		સંભવિત ખર્ચ		કુલ જોગવાઈ	તે પૈકીની ટીએસપી ની જોગવાઈ
			કુલ જોગવાઈ	તે પૈકીની ટીએસપી ની જોગવાઈ	કુલ ખર્ચ	તે પૈકીનો ટીએસપી નો ખર્ચ		
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ	૪૯૫.૪૨	૧૩૮૬.૭૦	૦.૦૦	૮૩૧.૭૦	૦.૦૦	૯૭૫.૬૦	૦.૦૦

એનેક્ષર-૫ - બી

આદિજાતિ પેટા યોજના (ટીએસપી)

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૫-૧૬ - ભૌતિક લક્ષ્યાંકો અને સિધ્ધિઓ : આદિજાતિ પેટા યોજના માટેની દરખાસ્તો

અ.નં.	મુખ્ય સદર/પેટા સદર/યોજનાઓ	એકમ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ખરેખર સિધ્ધી	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫		વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ લક્ષ્યાંક (સુચિત)
				લક્ષ્યાંક	સંભવિત સિધ્ધી	
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ			----- મામુર -----		

એનેક્ષર-૬ - એ

અનુસૂચિત જાતિ પેટા યોજના (અ.જા.પે.યો.)

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૫-૧૬ - નાણાકીય જોગવાઈ : અનુસૂચિત જાતિ પેટા યોજના માટેની દરખાસ્તો

(રૂ. લાખમાં)

અ.નં	મુખ્ય સદર/પેટા સદર/યોજનાઓ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ એસસીએસપી હેઠળ થયેલ ખરેખર ખર્ચ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫				વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ (સુચિત)	
			મંજૂર થયેલ જોગવાઈ		સંભવિત ખર્ચ		કુલ જોગવાઈ	તે પૈકીની એસસીએસપી ની જોગવાઈ
			કુલ જોગવાઈ	તે પૈકીની એસસીએસપી ની જોગવાઈ	કુલ ખર્ચ	તે પૈકીની એસસીએસપી નો ખર્ચ		
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ	-	-	મા	મુ	૨	-	-

એનેક્ષર-૬ - બી

અનુસૂચિત જાતિ પેટા યોજના (અ.જા.પે.યો.)

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૫-૧૬- ભૌતિક લક્ષ્યાંકો અને સિધ્ધિઓ : અનુસૂચિત જાતિ પેટા યોજના માટેની દરખાસ્તો

અ.નં.	મુખ્ય સદર/પેટા સદર/યોજનાઓ	એકમ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ખરેખર સિધ્ધી	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫		વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ લક્ષ્યાંક (સુચિત)
				લક્ષ્યાંક	સંભવિત સિધ્ધી	
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ	હજાર હેક્ટર	-	મા	મુ	૨

એનેક્ષર-૭

વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ સૂચિત જોગવાઈ
સ્વૈચ્છિક ક્ષેત્ર માટેની નાણાકીય જોગવાઈ/ખર્ચ

(રૂ.લાખમાં)

અ. નં.	યોજનાઓ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ખરેખર ખર્ચ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫		વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ (સૂચિત જોગવાઈ)
			મંજૂર થયેલ જોગવાઈ	સંભવિત ખર્ચ	
૦	૧	૨	૩	૪	૫
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ	-	મા	મુ	૨

એનેક્ષર-૮ - એ

રાજ્ય આયોજન કાર્યક્રમોમાં મહિલા ઘટક (વુમન કમ્પોનન્ટ)

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૫-૧૬ - નાણાકીય જોગવાઈ : મહિલા ઘટક માટેની દરખાસ્તો

(રૂ. લાખમાં)

અ.નં	મુખ્યસદર/પેટા સદર	યોજનાઓ *	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ખરેખર સિધ્ધિ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫				વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ (સૂચિત)	
				મંજૂર થયેલ જોગવાઈ		સંભવિત ખર્ચ		કુલ જોગવાઈ	તે પૈકી મહિલા ઘટક માટેની જોગવાઈ
				કુલ જોગવાઈ	તે પૈકી મહિલા ઘટક માટેની જોગવાઈ	કુલ ખર્ચ	તે પૈકી મહિલા ઘટક માટેનો ખર્ચ		
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ	નોશનલ	૦.૦૦	૧૩૮૬.૭૦	૦.૦૦	૮૩૧.૭૦	૦.૦૦	૯૭૫.૬૦	૦.૦૦

નોંધ: સને ૨૦૧૧ની કામચલાઉ વસ્તી ગણતરીને આધારે મહિલા ધોરણ માટેનો ઘટક કુલ કેપીટલ વર્કસના ૪૭.૮૬ ટકા લેવામાં આવેલ છે.

એનેક્ષર-૮ - બી

રાજ્ય આયોજન કાર્યક્રમોમાં મહિલા ઘટક (લુમન કમ્પોનન્ટ)

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૫-૧૬ - ભૌતિક લક્ષ્યાંક અને સિધ્ધિઓ : મહિલા ઘટક માટેની દરખાસ્તો

અ.નં.	મુખ્ય સદર/પેટા સદર/યોજનાઓ	એકમ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૩-૧૪ ખરેખર સિધ્ધિ	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૪-૧૫		વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૫-૧૬ લક્ષ્યાંક (સૂચિત)
				લક્ષ્યાંક	સંભવિત સિધ્ધિ	
૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬
	વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ					
૧	ખેડૂતોની તાલીમ	નંબર	૨૩૯	૮૨૮૦	૫૫૧૫	૧૮૭૮
૨	ખેડૂતોની સોસાયટીઓ બનાવવી	નંબર	૨૪	૧૧૪	૪૭	૪૭

નોંધ: સને ૨૦૧૧ની કામચલાઉ વસ્તી ગણતરીને આધારે મહિલા ધોરણ માટેનો ઘટક કુલ કેપીટલ વર્કસના ૪૭.૮૬ ટકા લેવામાં આવેલ છે.